

POSTANOWIENIE

19 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

na posiedzeniu niejawnym 19 grudnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi P. S. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 19 kwietnia 2023 r., I ACa 850/22 (WSC 249/23),
wydanego w sprawie z powództwa P.S.
przeciwko Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia-Krzyków
we Wrocławiu i Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia-Fabrycznej
we Wrocławiu
o zapłatę,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

(M.M.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 19 kwietnia 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił
apelację powoda od wyroku z 23 marca 2022 r. Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Od wyroku Sądu drugiej instancji powód wniósł skargę o stwierdzenie
niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Skarżący wskazał, że podstawę skargi stanowi naruszenie prawa
procesowego art. 367 § 3 k.p.c. i art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca
2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,
przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz

wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, gdyż rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie tego przepisu ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Zdaniem skarżącego powyższe naruszenie spowodowało niezgodność zaskarżonego orzeczenia z art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID- 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli jest oczywiście bezzasadna. Taka sytuacja ma miejsce, gdy bez głębszej analizy i jurydycznych dociekań wynika, że nie może być uwzględniona (zob. m.in. postanowienia SN: z 19 września 2013 r., V CNP 87/12; z 25 września 2013 r., V CNP 88/12; z 12 grudnia 2013 r., II CNP 44/13, z 17 września 2014 r., I CNP 58/13). Taka sytuacja zachodzi wówczas, gdy powołana podstawa skargi już przy pierwszej jej ocenie pokazuje, że faktycznie nie ma możliwości jej uwzględnienia, ponieważ nie miała miejsca albo nie mogła mieć wpływu na kształt orzeczenia. Ocena taka powinna nasuwać się sama, bez konieczności szczególnego badania sprawy. Nie jest konieczne przeprowadzenie szerokiej analizy prawnej i dokonywanie pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia, w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni. Ocena zasadności skargi polega na antycypowaniu niejako roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia (zob. np. postanowienia SN z 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14 i z 31 stycznia 2022 r., I CNP 8/22).

Bezzasadny jest zarzut nieważności postępowania. Skarżący nie dostrzegł, że wykładnia przepisów na które się powołuje dokonanej w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego zasadzie prawnej z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (OSNP 2023, nr 10, poz. 104) obowiązuje od dnia podjęcia tej uchwały, zatem nie

znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, w której Sąd Apelacyjny orzekał w składzie jednoosobowym w dniu 19 kwietnia 2023 r. (zob. m.in. uchwałę z 26 października 2023 r., III CZP 157/22, postanowienia SN: z 8 sierpnia 2023 r., III CZ 225/23, z 3 października 2023 r., I CSK 2743/23, z 19 grudnia 2023 r., III CZ 336/23).

Należy zauważyć, że wyrok jest niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c., jeżeli na skutek naruszenia przepisów postępowania lub przepisów prawa materialnego wydane rozstrzygnięcie pozostaje w sprzeczności z prawem materialnym. Tylko wówczas można twierdzić, że doszło do niezgodnego z prawem wykonywania władzy publicznej (art. 417 § 1 k.c.), uzasadniającego odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez wydanie prawomocnego orzeczenia (zob. art. 417¹ § 2 k.c.).

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że nie wszystkie wady postępowania poprzedzającego wydanie orzeczenia, wytykane w ramach podstaw skargi, powodują niezgodność orzeczenia z prawem, i na odwrót, nie wszystkie przepisy naruszone przez sąd w postępowaniu poprzedzającym wydanie orzeczenia są tymi przepisami, z którym orzeczenie jest niezgodne. Wyrok może być zgodny z prawem, tj. w sposób prawidłowy orzekać o przedstawionym pod osąd roszczeniu, mimo obrazy – także licznych, a niekiedy nawet powodujących nieważność postępowania – przepisów prawa procesowego. Przy ocenie wyroku z punktu widzenia art. 417¹ § 2 k.c. oraz art. 424¹ k.p.c. istotna jest treść rozstrzygnięcia oraz jego zgodność lub niezgodność z prawem (postanowienie z 30 września 2008 r., III CNP 50/08, OSNC-ZD 2009, nr B, poz. 59).

Dla skuteczności (zasadności) skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zasadnicze znaczenie ma wobec tego naruszenie prawa materialnego. Szkada warunkująca postępowanie ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku wynika z naruszenia prawa materialnego i pozytywne orzeczenie o niezgodności wyroku z prawem ma służyć uzyskaniu kompensaty szkody wynikającej z naruszenia tego prawa (art. 77 ust. 1 Konstytucji i art. 417¹ § 2 k.c.). Istota skargi na bezprawność polega na wykazaniu, że skarżony nią wyrok jest niezgodny z prawem i że z takiej bezprawności wyroku

wynikła szkoda. Nawet poważne naruszenia prawa procesowego nie muszą prowadzić do niezgodności wyroku z prawem, jeżeli nie doszło do naruszeń norm prawa materialnego kształtujących prawa i obowiązki (uprawnienia i zobowiązania) stron stosunku materialnoprawnego, czyli norm prawa stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Skuteczna skarga musi zatem wskazać i wykazać sprzeczność wyroku z prawem materialnym (postanowienie SN z 30 sierpnia 2018 r., I BP 5/17).

Dlatego też skarga, w której skarżący zarzuca, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z przepisami prawa procesowego, ale nie podnosi, iż wyrok ten jest sprzeczny z prawem materialnym, musi być uznana za oczywiście bezzasadną. W takim wypadku nie ma bowiem związku między naruszeniem przepisów a treścią orzeczenia. Warunkiem zasadności skargi jest wykazanie istnienia związku między niezgodnością z prawem orzeczenia a uszczerbkiem majątkowym, tj. wykazanie, że gdyby orzeczenie nie było niezgodne z określonym przepisem, to stan majątku skarżącego byłby inny (większy) niż jest po wydaniu zaskarżonego orzeczenia.

Argumentacja ta jest aktualna również w razie zarzucenia w skardze jedynie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z przepisami postępowania, których naruszenie prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 k.p.c.). Wobec tego, oczywiście bezzasadna jest skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, która zarzuca jedynie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z prawem (art. 424 pkt 6 k.p.c.), ponieważ sąd wydał wyrok w składzie sprzecznym z przepisami prawa – art. 379 pkt 4 k.p.c. (postanowienie SN z 25 października 2023 r., I CNP 92/23).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 424⁹ § 1 k.p.c., nie uwzględniając wniosku Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania skargowego wnoszącego jedynie o zasądzenie tych kosztów na wypadek odrzucenia skargi ewentualnie oddalenia skargi, a nie odmowy jej przyjęcia.

(M.M.)

(r.g.)

